

Länsstyrelsen i Uppsala

David Liderfelt

Vattenmyndigheten i Norra Östersjön

vattenmyndigheten.i.norra.ostersjon.vastmanland@lansstyrelsen.se

Återkoppling av Länsstyrelsen i Uppsala läns återrapporering av Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027

Vattenmyndigheten i Norra Östersjön har tagit emot Länsstyrelsen Uppsala läns rapportering av Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027. Tack för ert svar!

I denna skrivelse finns Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns sammanställning av era svar tillsammans med information av hur andra länsstyrelser svarat, nationellt och i Norra Östersjöns vattendistrikt. Vi vill med skrivelsen förmedla övergripande återkoppling på er rapportering. Vi ser också fram emot fortsatt dialog kring genomförandet av åtgärderna i samband med vårt besök hos er 1 oktober 2024.

I Norra Östersjöns vattendistrikt finns hela eller delar av 7 län. Vattenmyndigheten i Norra Östersjön återkopplar om återrapporeringen av åtgärdsprogrammen till länsstyrelserna i Västmanlands län, Uppsala län, Stockholms län, Södermanlands län och Örebro län. Länsstyrelsen i Östergötland får sin återkoppling från Vattenmyndigheten i Södra Östersjön. Länsstyrelsen i Dalarna får återkoppling från Vattenmyndigheten i Bottenhavets vattendistrikt. Länsstyrelsen Örebro län får även återkoppling från Vattenmyndigheten Södra Östersjön om sin återrapporering av Delåtgärdsprogram mot torka och vattenbrist.

Sammanfattning och generella medskick

År 2027, tidpunkt då miljö kvalitetsnormerna ska ha uppnåtts

Vattendirektivets målsättning är att god status eller potential skulle uppnås i alla vattenförekomster till år 2015. Med stöd av vissa undantagsbestämmelser har uppfyllande av målet kunnat skjutas fram tidsmässigt, dock som längst till 2027. Det innebär att alla rimliga åtgärder förväntas vara genomförda senast år 2027. Efter 2027 kommer en tidsfrist för att nå miljö kvalitetsnormerna vid en senare tidpunkt endast vara möjlig om åtgärder är genomförda, men att en viss tid för naturlig återhämtning i vattenförekomsten samtidigt krävs för att miljö kvalitetsnormen ska nås. Efter 2027 minskar alltså Sveriges möjligheter att sätta undantag i form av tidsfrist. Det betyder att de åtgärder som behöver göras för att nå miljö kvalitetsnormerna för vatten i de allra flesta fall behöver utföras innan år 2027. Det här inkluderar även de administrativa åtgärderna i åtgärdsprogrammen för vatten, vilka därmed behöver vara genomförda fullt ut fram till 2027.

Mer resurser behövs till genomförandet av länsstyrelsernas åtgärder

Åtgärderna i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för vatten är juridiskt bindande för åtgärdsmyndigheterna att genomföra. Det framgår av 5 kap 3 och 11 § Miljöbalken.

Utifrån Länsstyrelsernas rapportering pågår arbete med att förbättra och skydda vattenmiljöerna i distriktet. Till viss del görs arbetet med utgångspunkt från miljökvalitetsnormerna för vatten. Vattenmyndigheten konstaterar ändå att Länsstyrelserna i Norra Östersjöns vattendistrikt genomgående behöver öka genomförandegraden och prioritera arbetet med åtgärder högre. I många fall hänvisar Länsstyrelserna till att det behövs mer resurser för att öka genomförandegraden.

Finansieringen av Länsstyrelsens åtgärder i åtgärdsprogrammet sker inom ramen för den ordinarie budgetprocessen. Mer information om kostnad och finansiering finns i kap 3 i åtgärdsprogrammet. Vattenmyndigheterna har också publicerat ett underlag för länsstyrelsernas finansiering av åtgärderna i åtgärdsprogrammet. Den återfinns på vattenmyndigheternas hemsida: [Underlag för länsstyrelsernas finansiering för vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2022-2027 | Vattenmyndigheterna](#)

Varje länsstyrelse behöver tydliggöra sitt resursbehov för genomförandet av sina åtgärder i Åtgärdsprogram 2022–2027 i budgetunderlaget till regeringen.

Vi noterar också att det för flera av länsstyrelsernas åtgärder behövs mer och bättre vägledning och stöd, samt erfarenhetsutbyten. Vattenmyndigheterna har inte mandat att vägleda i frågor om tillsyn och prövning eller vägleda om fysisk planering, men noterar att många uttrycker behovet. I vissa fall kan Vattenmyndigheten bidra till erfarenhetsutbyten, förtydliganden och stöd, men i huvudsak hänvisar vi till den myndighet som har ansvar för att vägleda. Vägledande myndigheter för uppgifter som länsstyrelserna har i åtgärdsprogrammet för vatten är Boverket, Naturvårdsverket, Jordbruksverket eller Havs- och vattenmyndigheten.

Stöd från Vattenmyndigheterna till åtgärdsmyndigheterna

Vattenmyndigheterna har tagit fram olika stöd för att förenkla kommunernas åtgärdsarbete:

- De fem vattenmyndigheterna har gemensamt tagit fram underlag som kan hjälpa handläggningen inom olika områden. Se våra [Digitala åtgärdsunderlag](#)
- De fem vattenmyndigheterna har också tagit fram en sammanställning av riskbedömningar av vatten som inte når god status till 2027 gällande övergödning, miljögifter och fysisk påverkan. Här finns också information om åtgärder för vattenskydd. Materialet presenteras per kommun eller län) i tabellform. Du kan läsa mer om tabellen eller ladda ner den här: [Planeringsunderlag i Excel](#).
- Gällande åtgärder mot övergödning har de fem vattenmyndigheterna tagit fram ett kartunderlag för att underlätta prioriteringen av övergödningsåtgärder. Detta underlag går också att ladda ner. Se [Övergödningskartan](#).
- Vattenmyndigheterna har tagit fram utbildningsmaterial som främst riktar sig till kommunpolitiker som kan vara värdefullt även för andra och beställa det på vår webbplats: [Utbildning för kommunpolitiker](#). Därutöver finns också en skrift riktad till politiker – [Nyttan med bättre vatten](#) – som finns att ladda ner eller beställa på vår webbplats.

Återkoppling per åtgärd

Nedan finns figurer som visar hur samtliga 21 länsstyrelser svarat på frågor om de 12 åtgärder som är riktade till länsstyrelser i Åtgärdsprogram 2022–2027. Svaren bygger på en självutvärdering hos respektive länsstyrelse, motivering samt vad länsstyrelsen angett behövs för att öka genomförandet. I vår återkoppling ingår för respektive åtgärd; en sammanställningen av samtliga länsstyrelsers svar, en redovisning av er länsstyrelses svar och motivering samt Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns kommentar till ert svar.

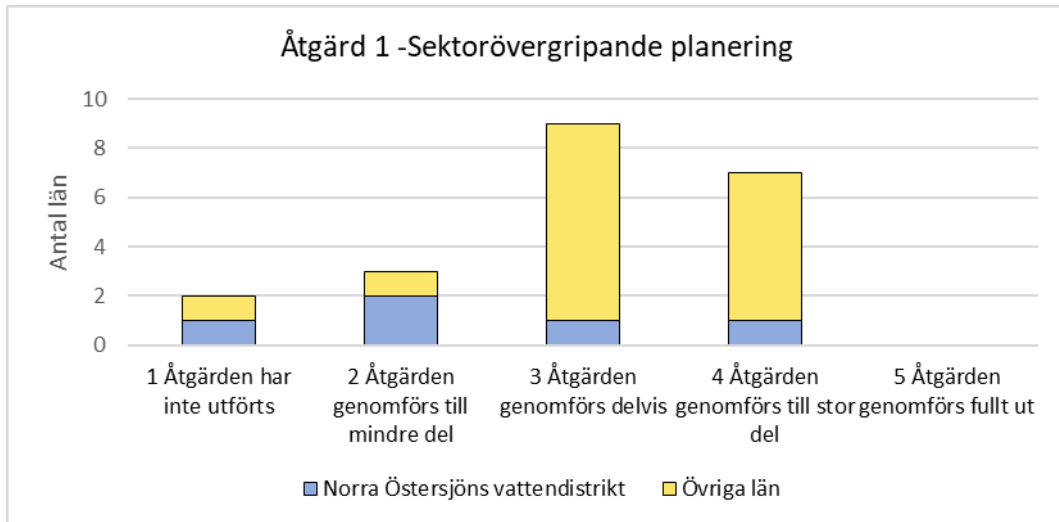
Alla enkätsvar som inkommit från länsstyrelser, kommuner och nationella myndigheter kommer att publiceras som ett Exceldokument på Vattenmyndigheternas webbplats.

För att se frågornas utformning hänvisar vi till vårt utskick av enkäten samt sidan [till stöd för självutvärderingen](#) på vattenmyndigheterna.se..

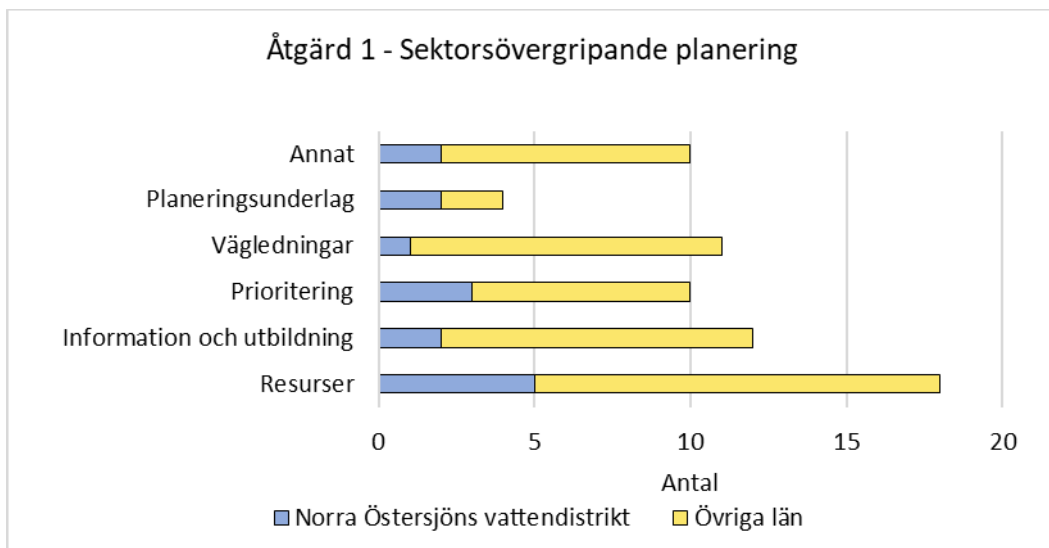
Åtgärder i sin helhet hittar du i Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns Åtgärdsprogram för vatten 2022-2027, som finns publicerade på vattenmyndigheterna.se.

Åtgärd 1, Sektorsövergripande planering för åtgärdsprogrammets genomförande

Samtliga 21 länsstyrelseras självutvärdering gällande åtgärd 1 samt vilka förutsättningar som uppges behövas för ökad genomförandegrad illustreras i figur 1 och 2, nedan.

Figur 1: Fördelningen av samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 1. Stapeln anger antalet län. Vattenmyndigheten har adderat två länsstyrelser som svarat att de inte jobbar med åtgärden i utslagsfrågan och i stället placerat deras svar i klass 1 på den femgradiga skalan.

Figur 2: Fördelningen av vad Länsstyrelserna har angett behövas för högre genomförandegrad av åtgärd 1. Staplarna visar antalet av länens val av olika förutsättningar för ökad genomförandegrad.

Länsstyrelsen i Uppsalas svar – åtgärd 1

Länsstyrelsen i Uppsala har angett att de inte arbetar med åtgärden -, med motiveringen:

Åtgärden har inte varit prioriterad på länsstyrelsen i Uppsala län. Färdplan för ett hållbart Uppsala län utgör utgångspunkten för länsstyrelsens arbete med miljöfrågor, inklusive vatten. Färdplanen har koppling till länsstyrelsens arbete med miljömål och bygger delvis på vattenmyndigheternas åtgärdsprogram. Men det saknas tydliga strukturer och rutiner för hur samverkan mellan färdplanen och vattenmyndigheternas åtgärdsprogram ska ske i dagsläget. Det finns inte heller rutiner gällande det sektorsövergripande arbetet, både vad gäller planering och genomförande av åtgärdsprogrammet, även om enhetsövergripande samarbete sker inom vissa åtgärder (t ex framtagande av tillsynsvägledningsplaner, samordning mellan olika typer av bidragsmedel eller samarbete kring MKN i fysisk planering). Arbetet med åtgärdsprogrammet behöver prioriteras från ledningen och integreras bättre inom organisationen.

- Länsstyrelsen i Uppsala har angivet att följande behövs för ökad genomförandegrad (alternativen ni har valt är i fetstil):

- **Mer resurser (högre prioritering inom det statliga budgetanslaget)**
- Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen
- **Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet**
- Fler/förbättrade vägledningar
- Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- **Annat, nämligen (fritext): Det digitala åtgärdsunderlaget är för övergripande för att det ska kunna användas för planering och genomförandet av åtgärdsprogrammet. Flera konkreta exempel behövs.**

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns kommentar - åtgärd 1

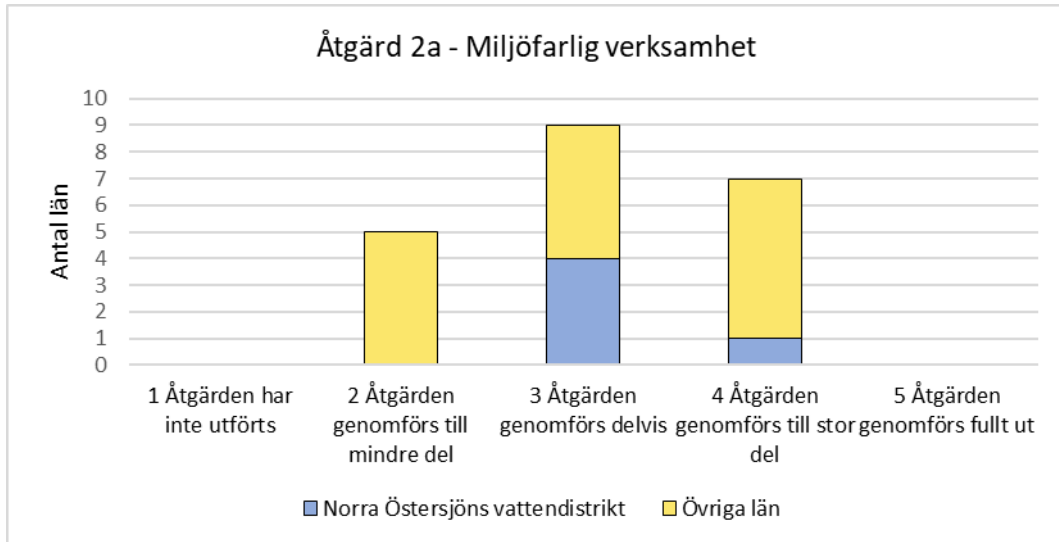
Vattenmyndigheten konstaterar liksom Länsstyrelsen att genomförandet av åtgärd 1 behöver påbörjas. Länsstyrelsen i Uppsala behöver prioritera arbete tydligare och lägga resurser på genomförandet av åtgärden. Vi noterar samtidigt att Länsstyrelsen i Uppsala har ett arbete inom ramen miljömålsarbete som delvis bygger på åtgärdsprogrammet för vatten.

Det finns flera exempel på länsstyrelser där det finns ett strukturerat arbetssätt, medan samordnare som planerar och följer upp genomförandet, samt grupperingar där samverkan sker för genomförandet av olika åtgärder. Stockholm, Gävleborg och Dalarna är exempel på län som ni kan hämta inspiration från.

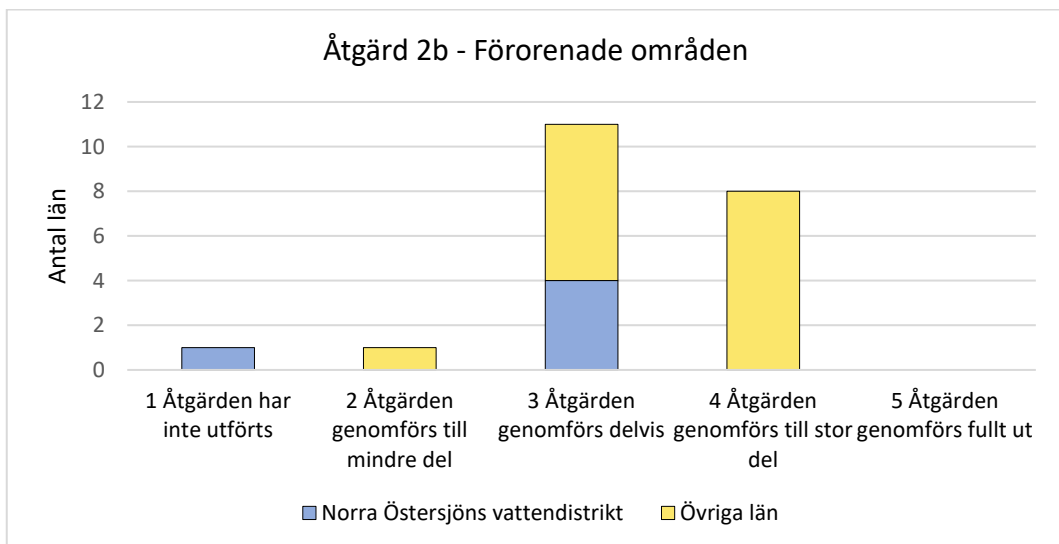
Ni uttrycker att det digitala åtgärdsunderlagen är för övergripande för att användas för planeringen. Vattenmyndigheten har lagt till ett Excelbaserat underlag som nås via de digitala åtgärdsunderlagen. Där är det enkelt att sortera ut vattenförekomster där det finns påverkan som behöver åtgärdas med olika geografiska skärningar. Vi hoppas att ovanstående exempel på arbetssätt tillsammans med de digitala åtgärdsunderlagen tillsammans med det nya planeringsunderlaget för kommuner i Excel kan vara till stöd för ert genomförande och att Länsstyrelsen snarast initierar genomförandet av åtgärd 1.

Åtgärd 2, Miljötillsyn och prövning

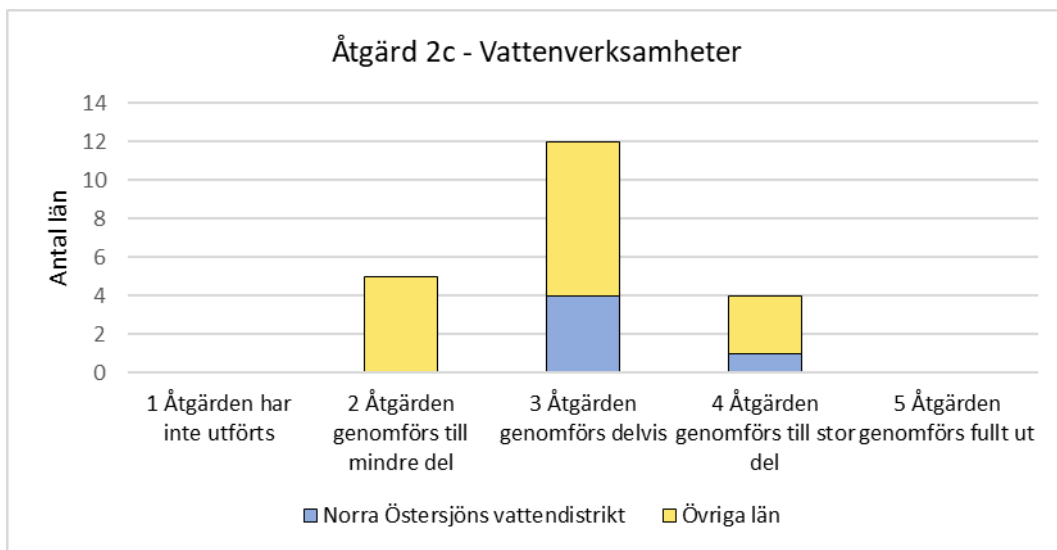
Samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande åtgärd 2 samt vilka förutsättningar som uppges behövas för ökad genomförandegrad illustreras i figurena nedan.

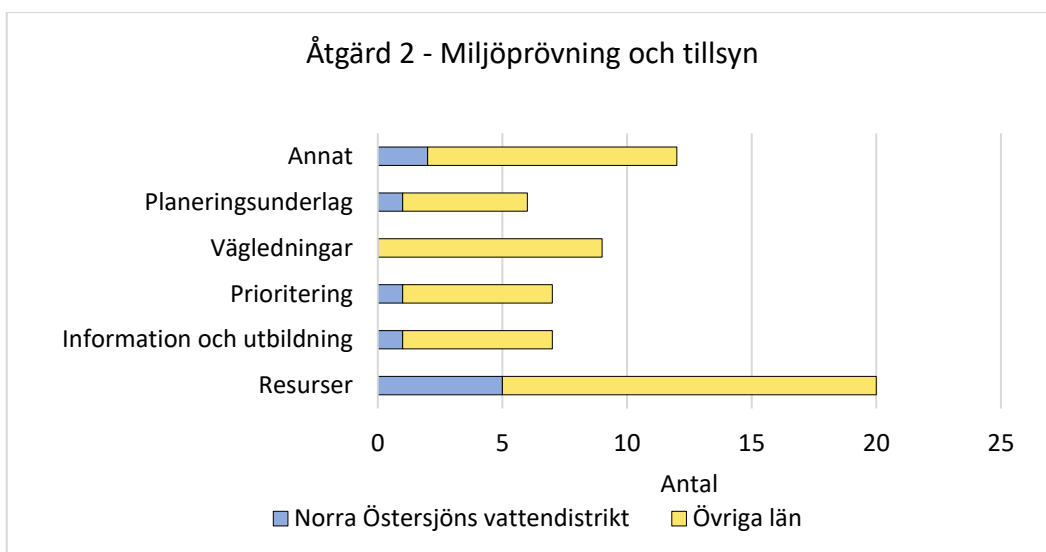
Figur 3: Fördelningen av samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 2a. Stapeln anger antalet län.

Figur 4: Fördelningen av samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 2b. Stapeln anger antalet län. Vattenmyndigheten har adderat en länsstyrelse som svarat att de inte jobbar med åtgärden i utslagsfrågan och i stället placerat deras svar i klass 1 på den femgradiga skalan

Figur 5: Fördelningen av samtliga länsstyrelser självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 2c. Stapeln anger antalet län.

Figur 6: Fördelningen av vad Länsstyrelserna har angett behövas för högre genomförandegrad av åtgärd 2. Staplarna visar antalet av länens val av olika förutsättningar för ökad genomförandegrad.

Länsstyrelsen i Uppsalas svar – åtgärd 2

Länsstyrelsen i Uppsala har på en femgradig skala angett

- a) 3 Åtgärden genomförs delvis,
- b) 1 Åtgärden har inte utförts,
- c) 3 Åtgärden genomförs delvis, med motiveringarna:
  - a) Vi har ställt krav på kartläggning av ämnen som kan påverka MKN för de miljöfarliga verksamheter där länsstyrelsen är tillsynsmyndighet. b) Inom förorenade områden är andra prioriteringsgrunder styrande, främst människors hälsa. c) Vid planering av tillsyn utgör miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten en viktig parameter som tillsammans med andra parametrar utgör underlag för prioritering av arbetsinsats och tillsynsobjekt.

För framtagande av behovsutredning och tillsynsplan, finns framtagna mallar som alla län förväntas använda.

Länsstyrelsen i Uppsala har angivet att följande behövs för ökad genomförandegrad (alternativen ni har valt är i fetstil):

- **Mer resurser (högre prioritering inom det statliga budgetanslaget)**
- Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen
- Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet
- Fler/förbättrade vägledningar
- **Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen**
- **Annat, nämligen (fritext): För arbetet med MKN i förorenade område och miljöfarlig verksamhet krävs det dessutom mer intern stöd och vägledning.**

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns kommentar - åtgärd 2

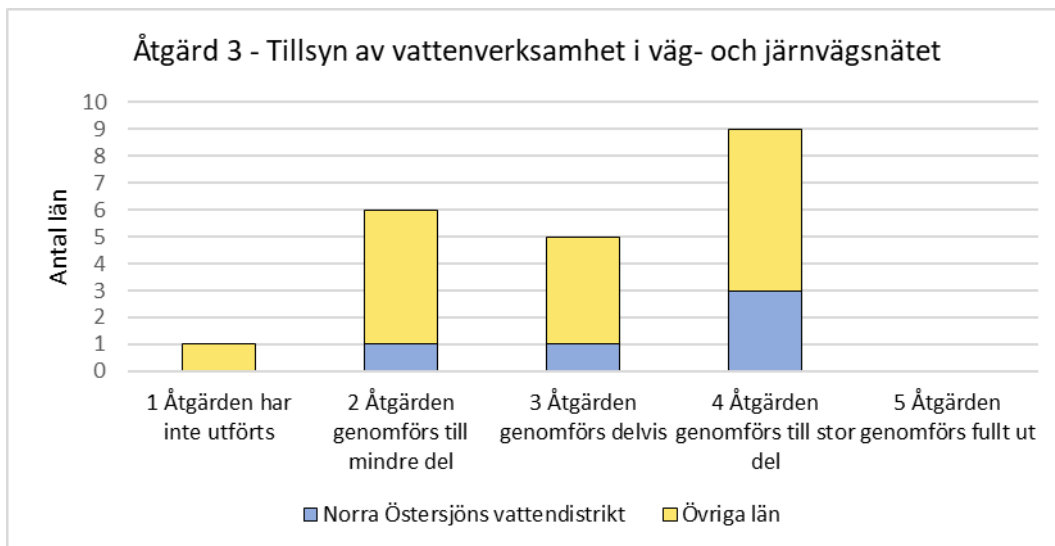
Vattenmyndigheten konstaterar att Länsstyrelsen i Uppsala behöver öka sitt genomförande av åtgärden och anger resurser som en av förutsättningarna för högre genomförandegrad och hänvisar till rubriken "Sammanfattning och generella medskick". Länsstyrelsen är den organisation som är bäst lämpad att bedöma resursbehovet för åtgärden utifrån den påverkan som behöver åtgärdas för att nå miljö kvalitetsnormerna i länet. Vi bedömer att resursbehovet behöver synliggöras i länsstyrelsens budgetäskande.

Vi konstaterar att det förutom ökade resurser också behövs förbättringar gällande planeringsunderlag. Vi ser fram emot möjligheten att föra dialog om vilka förbättringar som behövs i samband med vårt besök hos er under rubriken "En dag om vattenförvaltning" 1/10 2024.

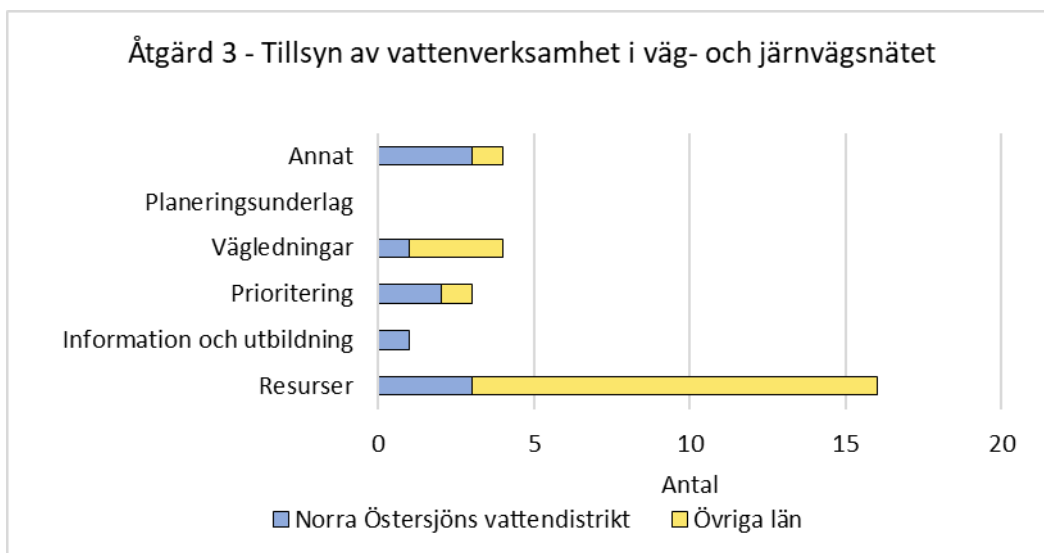
Länsstyrelsen behöver tydligare identifiera den egeninitierade tillsyn och de omprövningar som behöver ske för att åtgärda den påverkan som är möjlig inom ramen för miljöbalken, för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Vi hoppas de digitala åtgärdsunderlagen tillsammans med det nya planeringsunderlaget för kommuner i Excel kan vara till stöd för ert genomförande.

Åtgärd 3, Tillsyn av vattenverksamhet i väg- och järnvägsnätet

Samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande åtgärd 3 samt vilka förutsättningar som uppges behövas för ökad genomförandegrad illustreras i figurena nedan.

Figur 7: Fördelningen av samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 3. Stapeln anger antalet län.

Figur 8: Fördelningen av vad Länsstyrelserna har angett behövas för högre genomförandegrad av åtgärd 3. Staplarna visar antalet av länens val av olika förutsättningar för ökad genomförandegrad.

Länsstyrelsen i Uppsalas svar – åtgärd 3

Länsstyrelsen i Uppsala har på en femgradig skala angett 4 Åtgärden genomförs till stor del, med motiveringen:

Länsstyrelsen har löpande kontakt med Trafikverket kring underhåll och anläggande av trummor. I samband med byte av underkonsult genomförs dialogmöten för att säkerställa lämplig hantering av anmälningsärenden kopplat till byte av trummor, vilket underlag som krävs och vilken uppföljning som behövs.

Länsstyrelsen i Uppsala har angivet att följande behövs för ökad genomförandegrad (alternativen ni har valt är i fetstil):

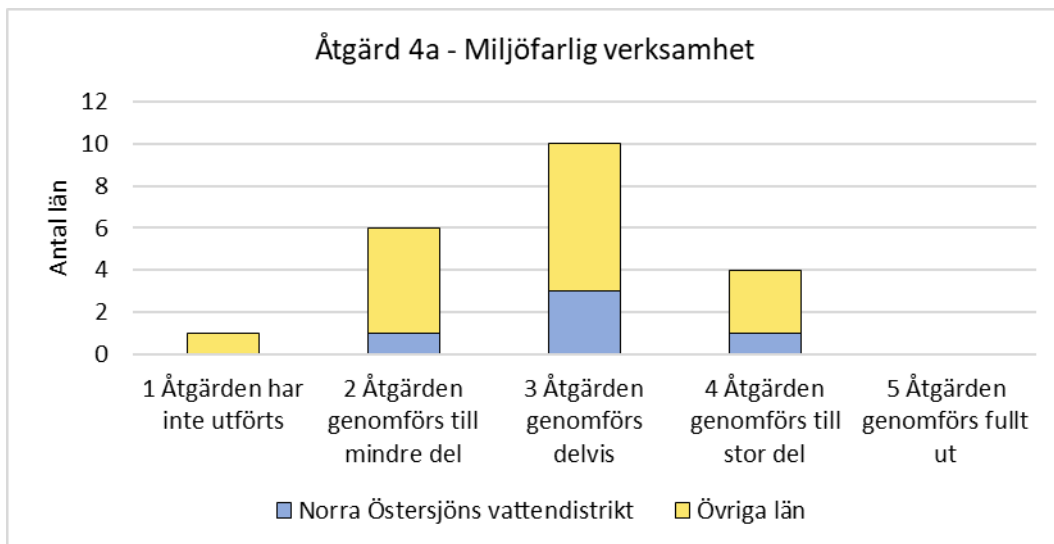
- Mer resurser (högre prioritering inom det statliga budgetanslaget)
- Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen
- Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet
- Fler/förbättrade vägledningar
- Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- Annat, nämligen (fritext): nämligen bättre verktyg för uppföljning och inrapportering när åtgärder påbörjas, pågår och har slutförts..

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns kommentar - åtgärd 3

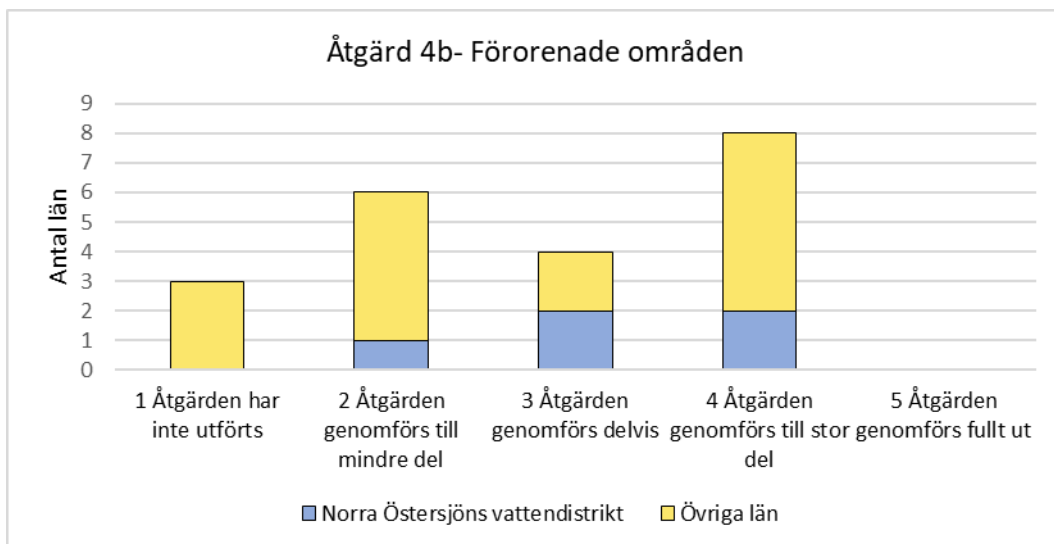
Utifrån ert svar har ni en fungerande samverkan med Trafikverket och genomförs till stor del åtgärden. Er samverkan kan vara ett bra exempel på hur samverkan kan läggas upp även för andra län. Det framgår inte fullt ut i vilken grad ni har kapacitet att bedriva tillsyn på de vattenförekomster där det behövs för att följa miljökvalitetsnormerna för vatten. Vi noterar heller inga behov riktade till Vattenmyndigheten.

Åtgärd 4, Tillsynsvägledning till kommuner

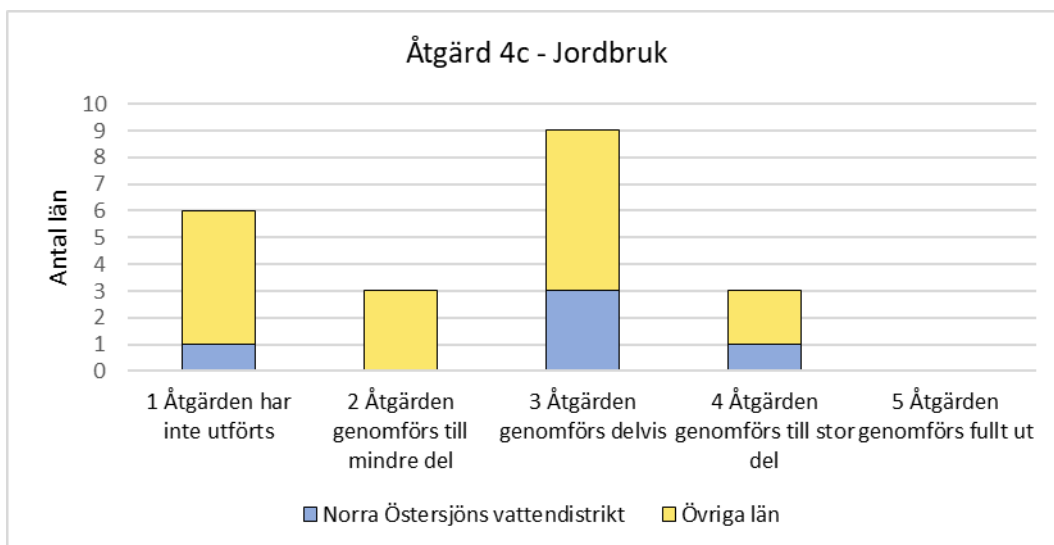
Samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande åtgärd 4 samt vilka förutsättningar som uppges behövas för ökad genomförandegrad illustreras i figurena nedan.

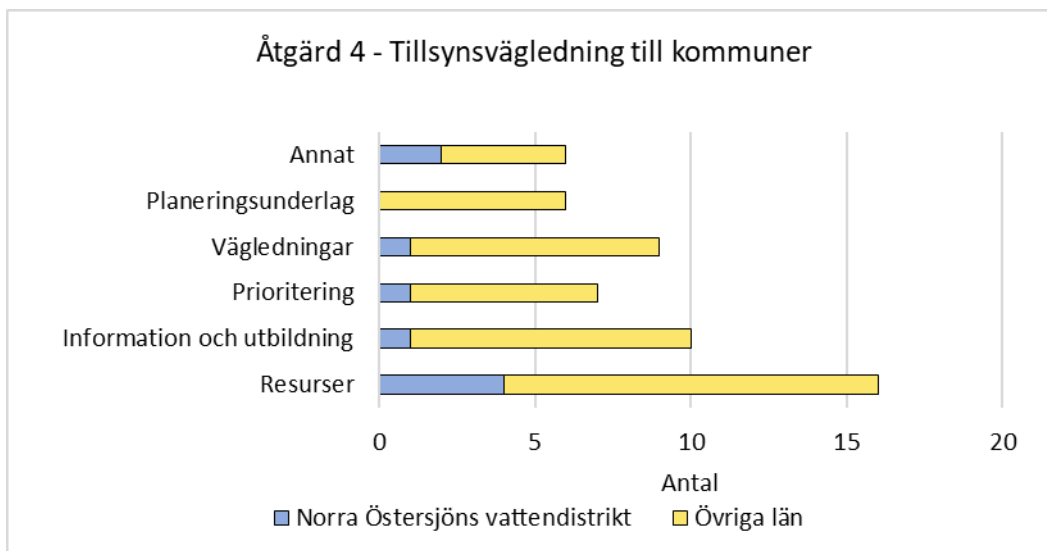
Figur 9: Fördelningen av samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 4a. Stapeln anger antalet län.

Figur 10: Fördelningen av samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 4b. Stapeln anger antalet län.

Figur 11: Fördelningen av samtliga länsstyrelserns självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 4c. Stapeln anger antalet län. Vattenmyndigheten har adderat en länsstyrelse som svarat att de inte jobbar med åtgärden i utslagsfrågan och i stället placerat deras svar i klass 1 på den femgradiga skalan

Figur 12: Fördelningen av vad Länsstyrelserna har angett behövas för högre genomförandegrad av åtgärd 4. Staplarna visar antalet av länens val av olika förutsättningar för ökad genomförandegrad.

Länsstyrelsen i Uppsalas svar – åtgärd 4

Länsstyrelsen i Uppsala har på en femgradig skala angett

- a) 4 Åtgärden genomförs till stor del,
- b) 4 Åtgärden genomförs till stor del,
- c) 3 Åtgärden genomförs delvis, med motiveringarna:

Inget svar

Länsstyrelsen i Uppsala har angivet att följande behövs för ökad genomförandegrad (alternativen ni har valt är i fetstil):

- Mer resurser (högre prioritering inom det statliga budgetanslaget)
- Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen
- Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet
- Fler/förbättrade vägledningar
- Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- Annat, nämligen (fritext):

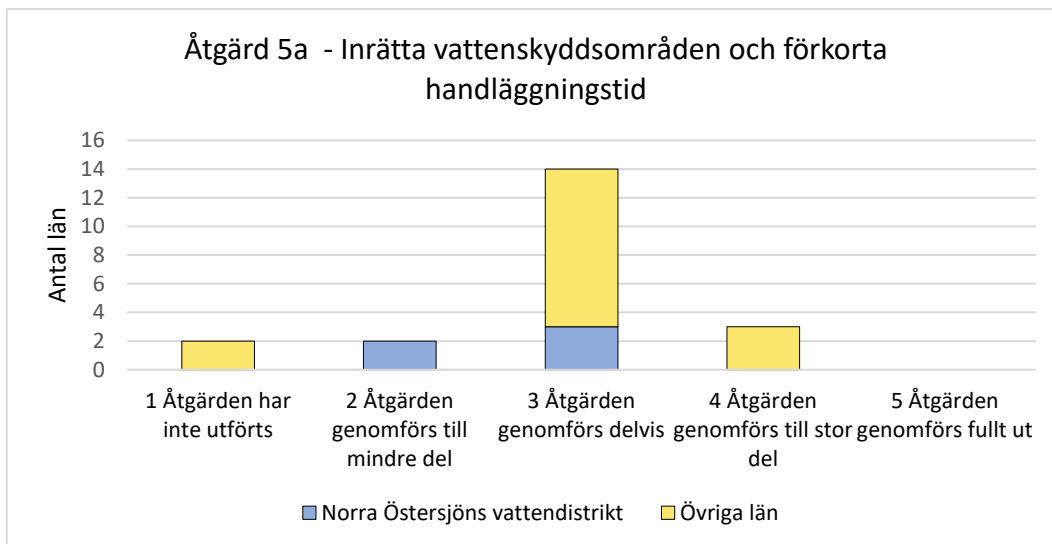
Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns kommentar - åtgärd 4

Vattenmyndigheten konstaterar att ni svarar att ni genomför åtgärden delvis eller till stor del, men utan motivering och anger heller inga förutsättningar för ökad genomförandegrad. Det är därför svårt att kommentera eller ge medskick kring er tillsynsvägledning, men välkomnar dialog kring det i samband med vårt besök hos er 1 oktober.

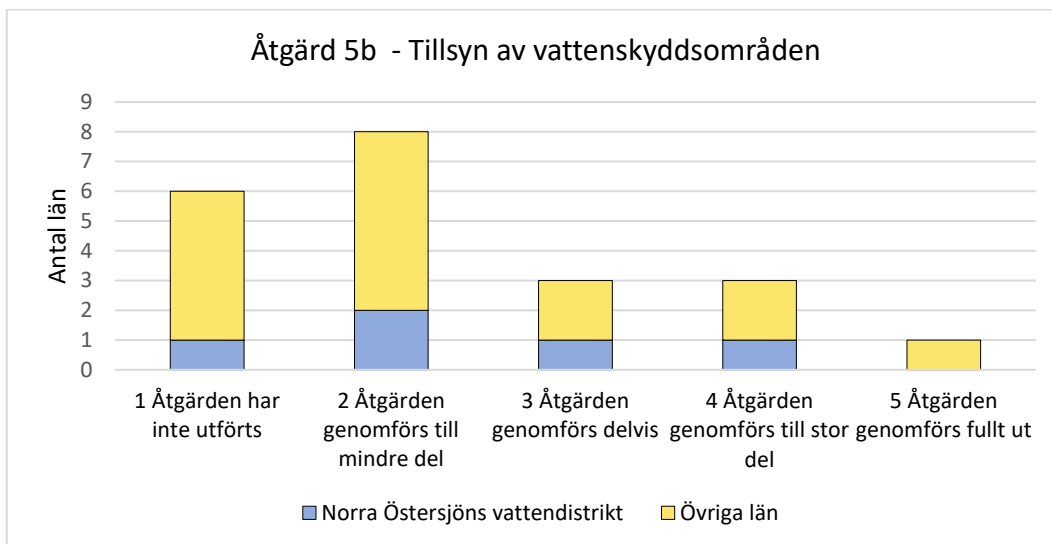
Vi vill uppmantra att använda vattenförvaltningens analys av påverkan och åtgärdsbehov som underlag till prioritering av tillsynsvägledningsinsatser. Kommunernas svar på rapporteringen kan också innehålla information kring behov av tillsynsvägledning. Kommunernas enkätsvar kommer att publiceras som ett Exceldokument på Vattenmyndigheternas webbplats.

Åtgärd 5, Långsiktigt skydd av vattentäkter

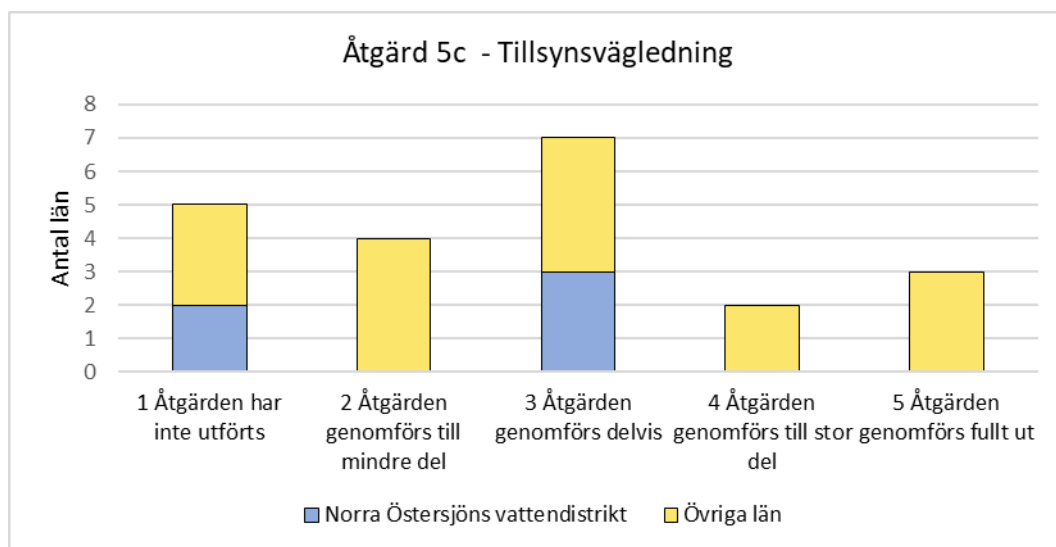
Samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande åtgärd 5 samt vilka förutsättningar som uppges behövas för ökad genomförandegrad illustreras i figurena nedan.

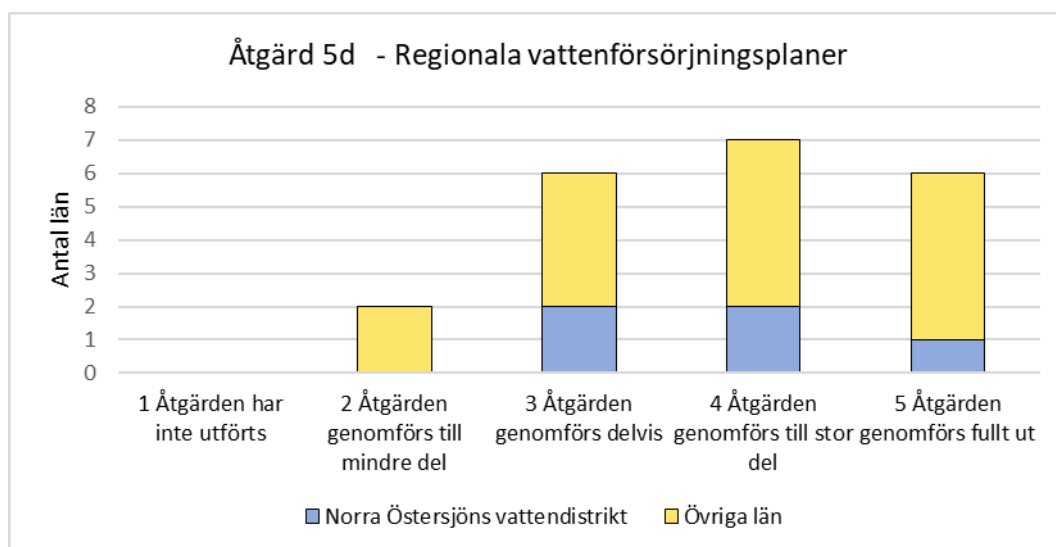
Figur 13: Fördelningen av samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 5a. Stapeln anger antalet län.

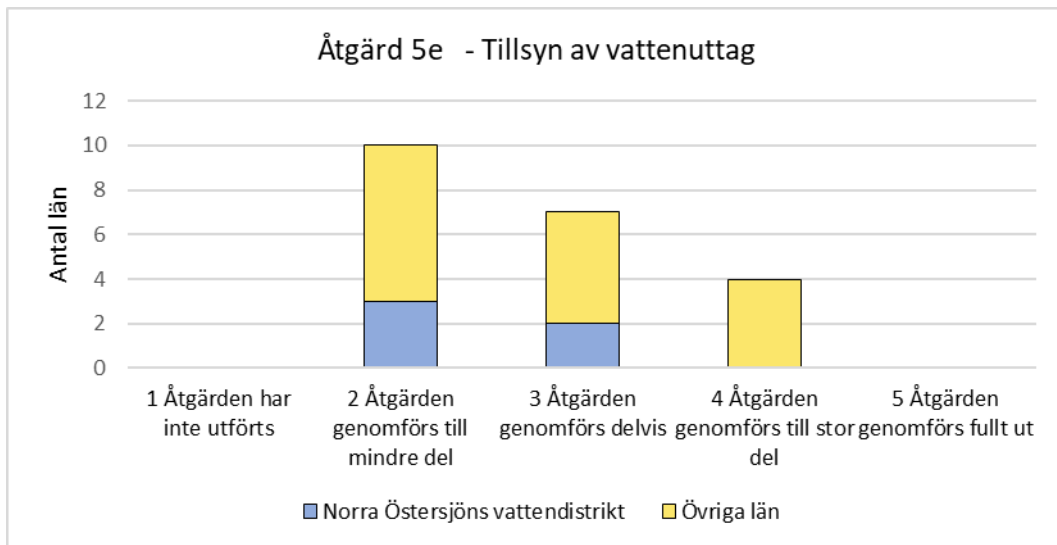
Figur 14: Fördelningen av samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 5b. Stapeln anger antalet län. Vattenmyndigheten har adderat en länsstyrelse som svarat att de inte jobbar med åtgärden i utslagsfrågan och i stället placerat deras svar i klass 1 på den femgradiga skalan

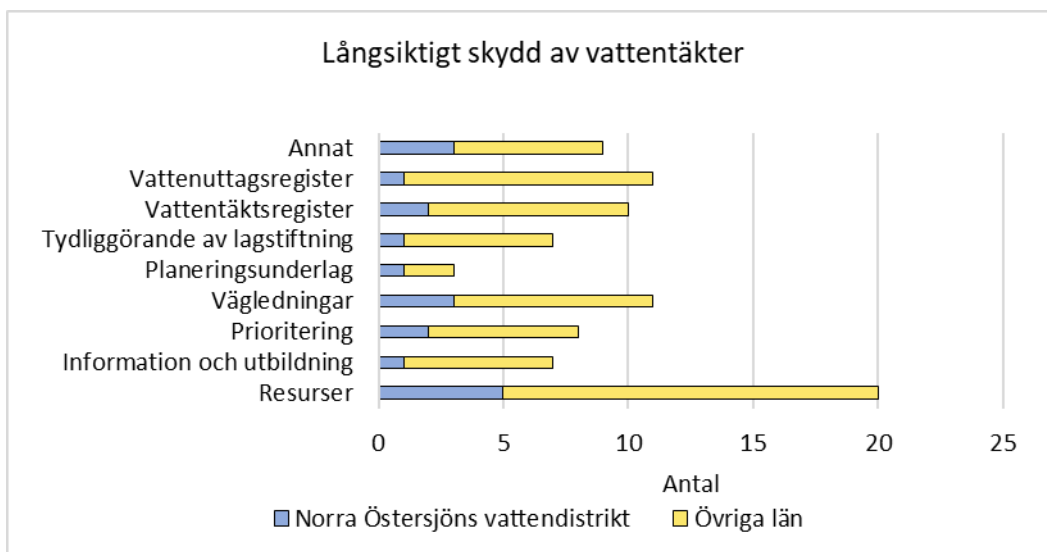
Figur 15: Fördelningen av samtliga länsstyrelserns självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 5c. Stapeln anger antalet län. Vattenmyndigheten har adderat två länsstyrelser som svarat att de inte jobbar med åtgärden i utslagsfrågan och i stället placerat deras svar i klass 1 på den femgradiga skalan

Figur 16: Fördelningen av samtliga länsstyrelserns självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 5d. Stapeln anger antalet län.

Figur 17: Fördelningen av samtliga länsstyrelserns självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 5e. Stapeln anger antalet län.

Figur 18: Fördelningen av vad Länsstyrelserna har angett behövas för högre genomförandegrad av åtgärd 5. Staplarna visar antalet av länens val av olika förutsättningar för ökad genomförandegrad.

Länsstyrelsen i Uppsalas svar – åtgärd 5

Länsstyrelsen i Uppsala har på en femgradig skala angett

- a) 3 Åtgärden genomförs delvis,
- b) 2 Åtgärden genomförs till mindre del,
- c) 1 Åtgärden har inte utförts,
- d) 4 Åtgärden genomförs till stor del,
- e) 2 Åtgärden genomförs till mindre del, med motiveringarna:
  - a) Länsstyrelsen har ett flertal nya och reviderade vattenskyddsområden på gång där länsstyrelsen fattar beslut. Det betyder att länsstyrelsen är avhängig kommunernas resurser vilket påverkar handläggningstiden och länsstyrelsen kan inte styra det.
  - b) Länsstyrelsen har hittills främst utfört egeninitierad tillsyn i samband med uppföljning av beslutade dispenser i form av kontrollprogram som ofta medfört platsbesök. Övergripande tillsyn av vattenskyddsområden har utförts i mån av tid.,
  - c) Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för samtliga vattenskyddsområden utom ett. Ingen kommun har heller efterfrågat någon vägledning.
  - d) En regional vattenförsörjningsplan har beslutats för länet. Den regionala vattenförsörjningsplanen innehåller förslag på konkreta åtgärder. Nästa steg är uppföljning och revidering av åtgärder.
  - e) Länsstyrelsen planerar för ett tillsynsprojekt kring tillsyn av vattenuttag. Projektet kommer att initieras efter att miljösamverkan Sverige har presenterat det vägledningmaterial som de håller på att ta fram inom pågående projekt. Underlaget kommer att vara ett stöd för inventering, prioritering och utförande av tillsynsinsatser.

Länsstyrelsen i Uppsala har angivet att följande behövs för ökad genomförandegrad (alternativen ni har valt är i fetstil):

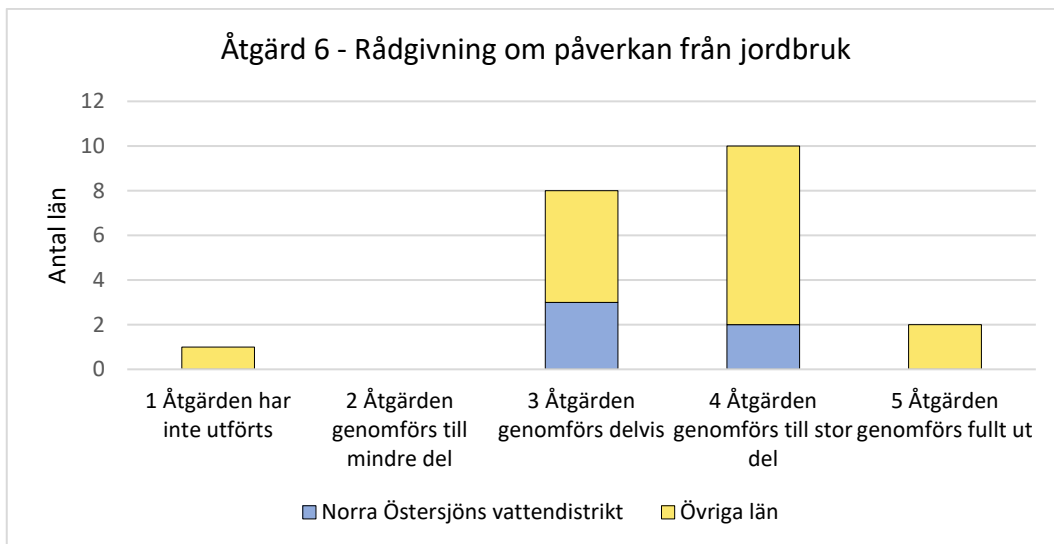
- **Mer resurser (högre prioritering inom det statliga budgetanslaget)**
- Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen
- Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet
- **Fler/förbättrade vägledningar**
- **Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen**
- Tydliggörande av lagstiftning som rör vattenuttag
- Ett samlat register kring vattentäkter (allmänna och enskilda) som försörjer fler än 50 personer eller tar ut mer än 10 m³.
- Register över- eller på annat sätt samlad information om vattenuttag
- Annat, nämligen (fritext): nämligen – lämplig och tillsynanpassad hantering av uppgifter.

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns kommentar - åtgärd 5

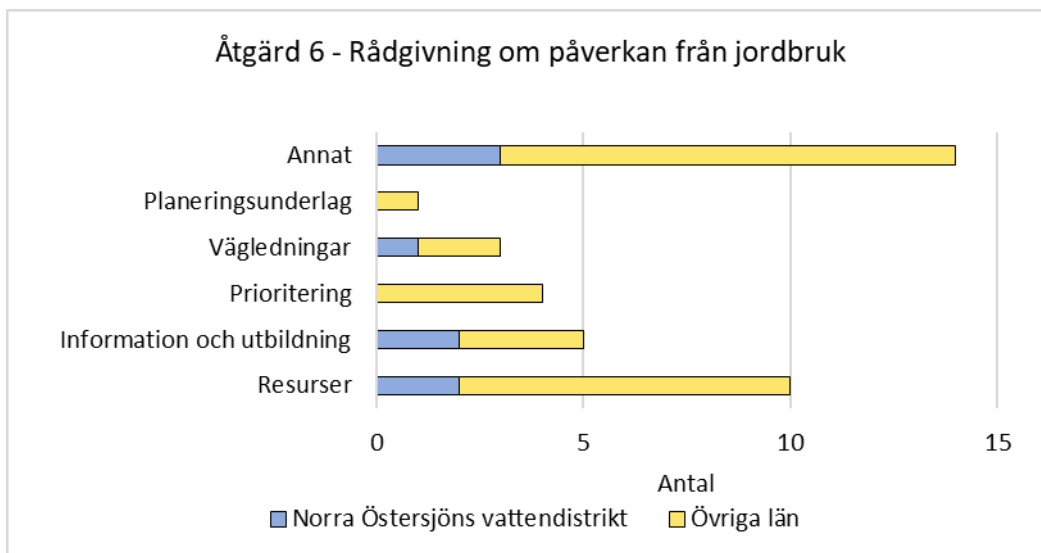
Vattenmyndigheten konstaterar sammantaget att Länsstyrelsen i Uppsala arbetar aktivt med åtgärd 5. Det är positivt att länet har flera vattenskyddsområden som är på gång att inrättas eller revideras och att det finns en beslutad regional vattenförsörjningsplan med konkreta åtgärder. Vattenmyndigheten noterar att Länsstyrelsen efterfrågar mer och bättre vägledning för arbetet med vattenskydd och tar gärna emot synpunkter, till exempel i kommande dialogmöte med länet, om vad som efterfrågas mer specifikt. Vattenmyndigheten uppmuntrar även till dialog och erfarenhetsutbyte med handläggare på andra länsstyrelser, exempelvis genom befintliga handläggarnätverk.

Åtgärd 6, Rådgivning om påverkan från jordbruk

Samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande åtgärd 6 samt vilka förutsättningar som uppges behövas för ökad genomförandegrad illustreras i figurena nedan.

Figur 19: Fördelningen av samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 6. Stapeln anger antalet län.

Figur 20: Fördelningen av vad Länsstyrelserna har angett behövas för högre genomförandegrad av åtgärd 6. Staplarna visar antalet av länens val av olika förutsättningar för ökad genomförandegrad.

Länsstyrelsen i Uppsalas svar – åtgärd 6

Länsstyrelsen i Uppsala har på en femgradig skala angett 4 Åtgärden genomförs till stor del, med motiveringen:

Se svar på frågor nedan

Länsstyrelsen i Uppsala har angivet att följande behövs för ökad genomförandegrad (alternativen ni har valt är i fetstil):

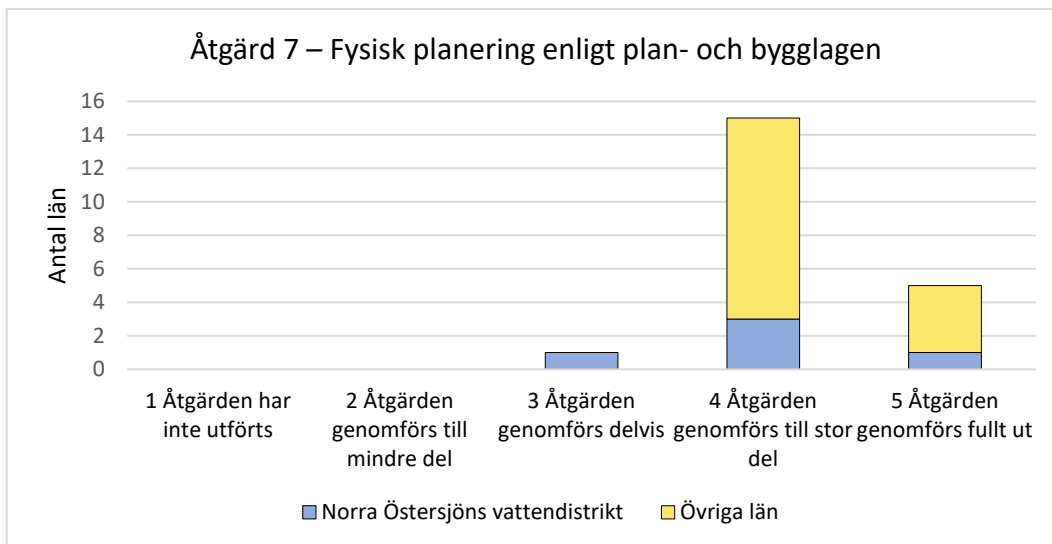
- **Mer resurser (högre prioritering inom det statliga budgetanslaget)**
- Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen
- Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet
- Fler/förbättrade vägledning
- Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- Annat, nämligen (fritext):

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns kommentar - åtgärd 6

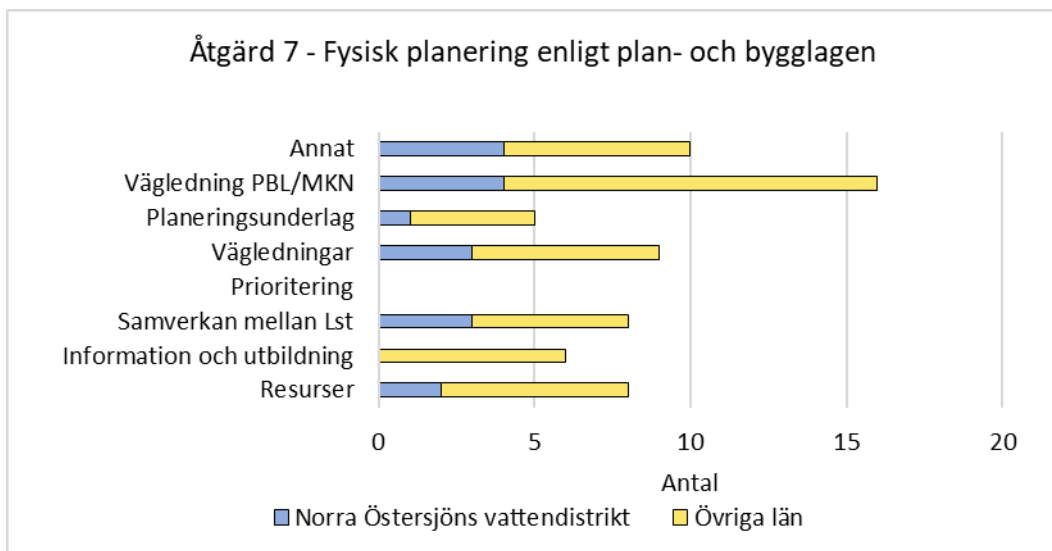
Ni har angett att ni genomför åtgärden till stor del och ni genomför rådgivningsaktiviteter och samverkar med andra län. Ni anger också att det behövs mer resurser för att öka genomförandet. Vattenmyndigheten har inget annat medskick än att fortsätta arbetet och ta stöd i vattenförvaltningens underlag för att prioritera rådgivningsinsatserna mot de vattenförekomster som riskerar att inte uppnå god status.

Åtgärd 7, Fysisk planering enligt plan- och bygglagen

Samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande åtgärd 7 samt vilka förutsättningar som uppges behövas för ökad genomförandegrad illustreras i figurena nedan.

Figur 21: Fördelningen av samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 7. Stapeln anger antalet län.

Figur 22: Fördelningen av vad Länsstyrelserna har angett behövas för högre genomförandegrad av åtgärd 7. Staplarna visar antalet av länens val av olika förutsättningar för ökad genomförandegrad.

Länsstyrelsen i Uppsalas svar - åtgärd 7

Länsstyrelsen i Uppsala har på en femgradig skala angett 3 Åtgärden genomförs delvis, med motiveringen:

Frågor kring MKN är komplexa. Vi vägleder främst kommunerna genom yttranden över planer men har även haft en tematräff kring MKN vatten under 2022. Under 2023 har vi arbetat internt med att skapa samsyn i hur MKN ska bedömas i planer. Under 2024 har vi avsatt aktiviteter i vår VP för att vägleda kommunerna kring MKN kopplat till både detaljplaner och på en mer strategisk nivå. Bland annat kommer webinarium hållas under vår och höst.

Länsstyrelsen i Uppsala har angivet att följande behövs för ökad genomförandegrad (alternativen ni har valt är i fetstil):

- Mer resurser (högre prioritering inom det statliga budgetanslaget)
- Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen
- **Ökad samverkan och erfarenhetsutbyte mellan länsstyrelser**
- Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet
- **Fler/förbättrade vägledningar**
- Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- **Vägledning kring hur lagstiftningen i PBL ska jämkas med kraven kring MKN**
- **Annat (fritext): Flera av ovan angivna punkter skulle behövas. De tre som bedöms som mest aktuella markeras.**

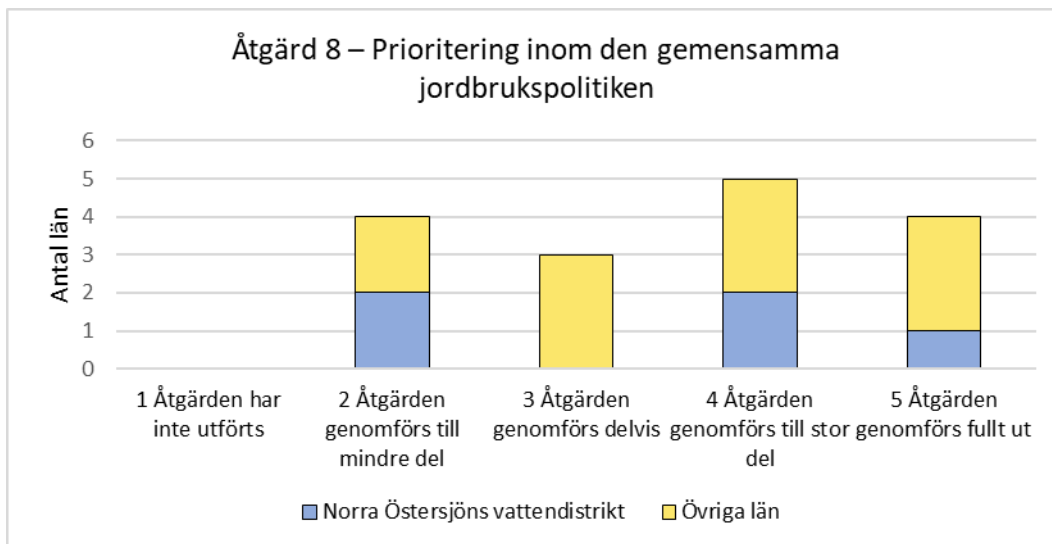
Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns kommentar - åtgärd 7

Vattenmyndigheten konstaterar att Länsstyrelsen i Uppsala delvis genomför åtgärden genom yttranden över planer, en tematräff, att skapa samsyn internt och flera planerade aktiviteter under 2024. Vi uppmuntrar att fortsätta med ert arbete. Vattenmyndigheten har förmedlat vidare behov av vägledning till Boverket och noterar behovet av erfarenhetsutbyten.

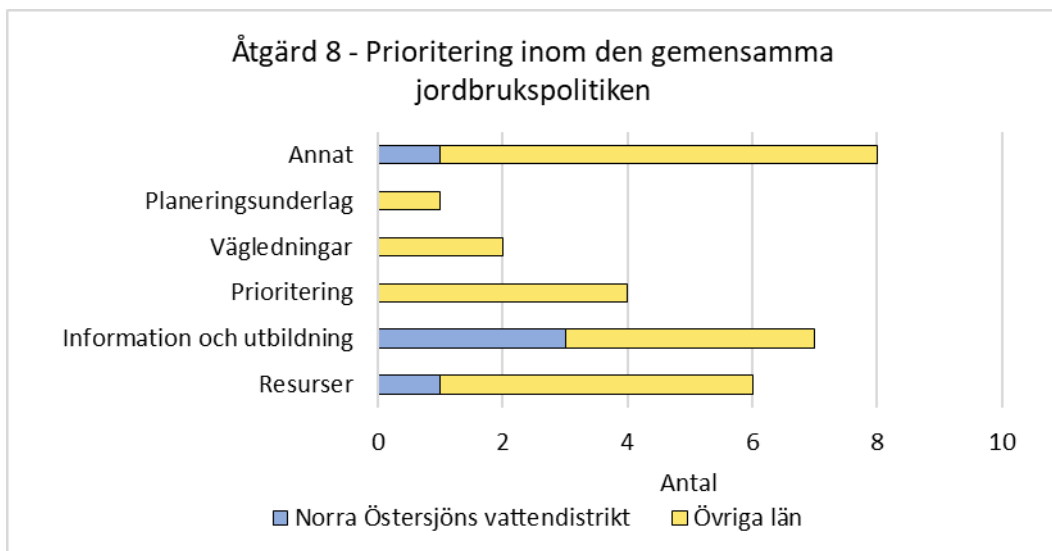
Kommunernas svar på rapporteringen kan innehålla information om kommunernas arbete med fysisk planering som kan vara underlag för ert arbete med åtgärden. Kommunernas enkätsvar kommer att publiceras som ett Exceldokument på Vattenmyndigheternas webbplats.

Åtgärd 8, Prioritering inom den gemensamma jordbrukspolitiken

Samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande åtgärd 8 samt vilka förutsättningar som uppges behövas för ökad genomförandegrad illustreras i figurena nedan.

Figur 23: Fördelningen av samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 8. Stapeln anger antalet län.

Figur 24: Fördelningen av vad Länsstyrelserna har angett behövas för högre genomförandegrad av åtgärd 8. Staplarna visar antalet av länens val av olika förutsättningar för ökad genomförandegrad.

Länsstyrelsen i Uppsalas svar – åtgärd 8

Länsstyrelsen i Uppsala har på en femgradig skala angett 2 Åtgärden genomförs till mindre del, med motiveringen:

VI har haft mycket få ansökningar om våtmark/fosfordamm under de senaste åren trots att vi har mycket stödpengar. Vad gäller strukturkalkning hade vi en utlysning under våren 2023, vilket ingen sökte. Sannolikt beror detta på att kalken har blivit både svår att få tag på, och dyr. Samma sökmönster ses på alla närliggande länsstyrelser.

Vi har informerat om stödet till våtmarker/p-dammar i vårt nyhetsbrev som går ut till lantbrukare, konsulter och andra intresserade av landsbygdsutveckling, via teammöten för kommunerna och LRF, och vi har skickat ut brev till alla som har fått en vattenrådgivning inom Greppa Näringen och informerat dem om de höjda stödnivåerna och de bättre villkoren i Strategisk Plan (from 2023-) jämfört med Landsbygdsprogrammet (2015-2022). Trots detta har väldigt få visat intresse, vilken troligen hänger samman med det ostadiga läget i ekonomi och omvärld, vilket gör att lantbrukare i större omfattning fokuserar på investeringar som kan ge vinst till företaget.

Jordbrukarstöden är rättighetsstöd. Det innebär att om du söker och uppfyller villkoren så får du stödet. Därför är det inte aktuellt med några prioriteringar för vår del. Vi arbetar med de stödformer som går att söka i Uppsala län.

Under 2024 planerar vi att informera särskilt om anpassade skyddszoner och också om minskat kväveläckage. Förhoppningen är att fler ska söka dessa stöd.

Länsstyrelsen samverkar externt med kommunernas åtgärdssamordnare och strategier för att stimulera till idéer om projekt och förslag som kan passa LONA, LOVA, fiskevårdsmedel och landsbygdsprogrammet miljöersättning.

Länsstyrelsen i Uppsala har angivet att följande behövs för ökad genomförandegrad (alternativen ni har valt är i fetstil):

- Mer resurser (högre prioritering inom det statliga budgetanslaget)
- **Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen**
- Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet
- Fler/förbättrade vägledningar
- Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- Annat, nämligen (fritext):

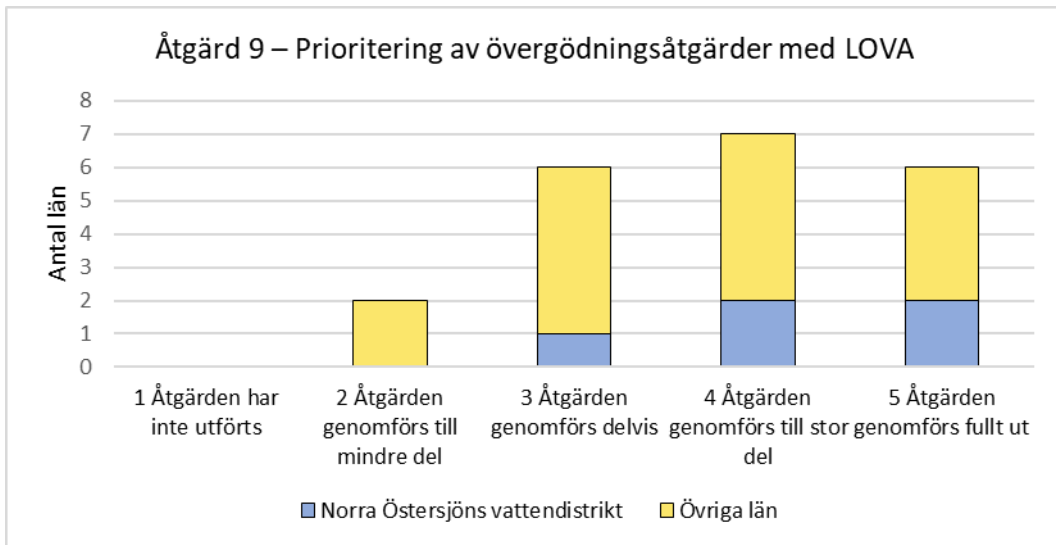
Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns kommentar - åtgärd 8

Vattenmyndigheten tackar för ert utförliga svar och konstaterar att ni bedömer att åtgärden genomförs till en mindre del. Samtidigt beskriver ni också att ni genomfört informationsinsatser och på det sättet aktivt medverka till att få till åtgärder. Vi noterar att det trots informationsinsatser kommer in få ansökningar och uppmantrar att fortsätta informera och samverka med kommuner och åtgärdssamordnare. Vi vill också uppmantra till samverkan mellan arbetet med handläggning av LOVA-stöd och stöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken.

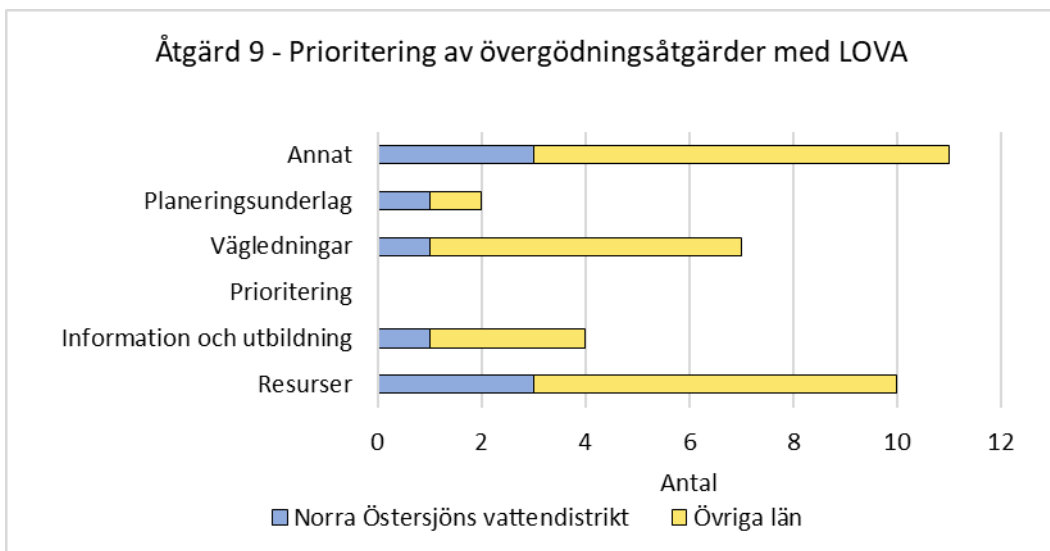
Ni lyfter fram att jordbrukarstöden är rättighetsstöd och att stöden därför inte kan prioriteras. Om ni önskar fortsätta den dialogen kan det vara ett bra tillfälle när vi ses för "En dag om vattenförvaltning" 1 oktober 2024.

Åtgärd 9, Prioritering av övergödningsåtgärder med LOVA

Samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande åtgärd 9 samt vilka förutsättningar som uppges behövas för ökad genomförandegrad illustreras i figurena nedan.

Figur 25: Fördelningen av samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 9. Stapeln anger antalet län.

Figur 26: Fördelningen av vad Länsstyrelserna har angett behövas för högre genomförandegrad av åtgärd 9. Staplarna visar antalet av länens val av olika förutsättningar för ökad genomförandegrad.

Länsstyrelsen i Uppsalas svar – åtgärd 9

Länsstyrelsen i Uppsala har på en femgradig skala angett 4 Åtgärden genomförs till stor del, med motiveringen

LOVA-bidrag i Uppsala län har inte varit översökt. Projekt har endast nekats bidrag i de fall där projekten inte varit berättigade bidrag eller då projektets miljönytta bedömts som otydlig.

Länsstyrelsen arbetar aktivt med att verka för ett ökat genomförande av åtgärder i länet. Dels genom att vara tillgänglig för att svara på frågor kopplade till LOVA-bidraget. Dels genom att hålla i återkommande möten med Åtgärdssamordnare och kommunala tjänstemän gällande frågor om de olika bidragen som går att söka för att genomföra åtgärder för att förbättra miljö kvalitetsnormer för vatten.

Vattenförvaltningens risk-klassificering, beting och prioriterade åtgärder är några aspekter Länsstyrelsen i Uppsala län beaktar vid bedömning av en åtgärds kostnadseffektivitet.

Länsstyrelsen i Uppsala har angivet att följande behövs för ökad genomförandegrad (alternativen ni har valt är i fetstil):

- Mer resurser (högre prioritering inom det statliga budgetanslaget)
- Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen
- Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet
- Fler/förbättrade vägledningar
- Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- **Annat, nämligen (fritext): Det viktigaste för att öka genomförandegraden är att det finns tillräckligt med Åtgärdssamordnare. Det vore även fördelaktigt att öppna upp LOVA-förordningen så att åtgärdssamordnarna har möjlighet att fokusera på andra åtgärder utöver övergödningsfrågor.**

Resurserna har under vissa år varit tillräcklig i Uppsala län men under andra år hade ökade resurser bidragit till att fler åtgärder kunnat genomföras. Enligt Havs och vattenmyndigheternas prognos kommer LOVA-bidragen att skäras ner upprepade gånger under de kommande åren. Nedskärningarna inom LOVA-bidragen kommer att leda till att färre åtgärder genomföras i Uppsala län.

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns kommentar - åtgärd 9

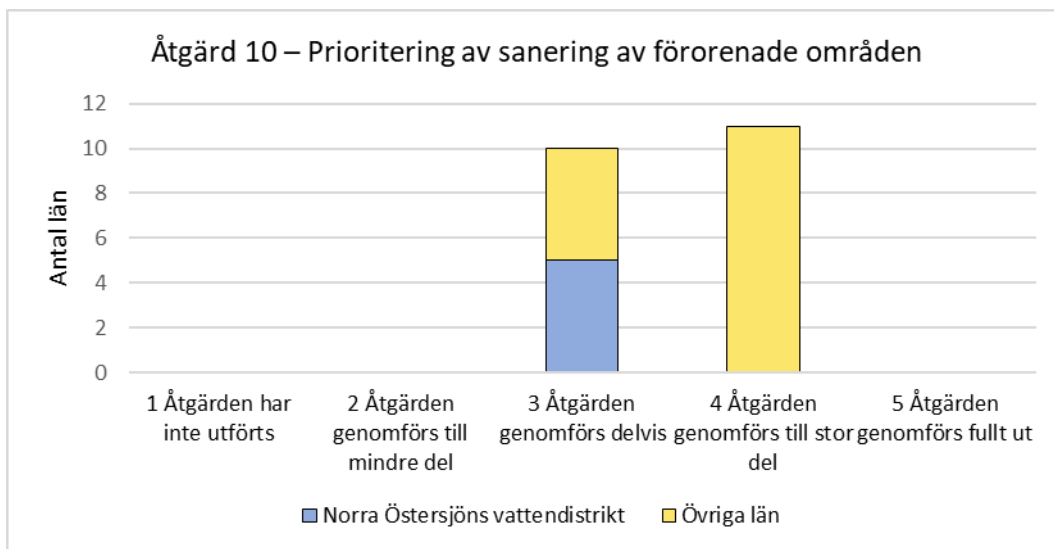
Vattenmyndigheten konstaterar att genomförandet av åtgärden genomförs till stor del. Vattenmyndigheten uppmanar till att fortsätta verka för att samverka med berörda aktörer, till exempel rådgivare, åtgärdssamordnare och vattenorganisationer för att fler ansökningar kommer till stånd, samt använda Vattenmyndighetens underlag för åtgärdsbehov som en av prioriteringsgrunderna för prioritering av stöd, se VISS eller de [digitala åtgärdsunderlagen](#).

Vi noterar också att ni anser att det viktigaste för ett ökat genomförande är att det finns åtgärdssamordnare, att LOVA-förordningen öppnar för fler åtgärder än övergödningsåtgärder och att nedskärningar av LOVA medför att färre åtgärder kan genomföras. Vi noterar synpunkten även om vi inte har mandat att besluta i de frågorna.

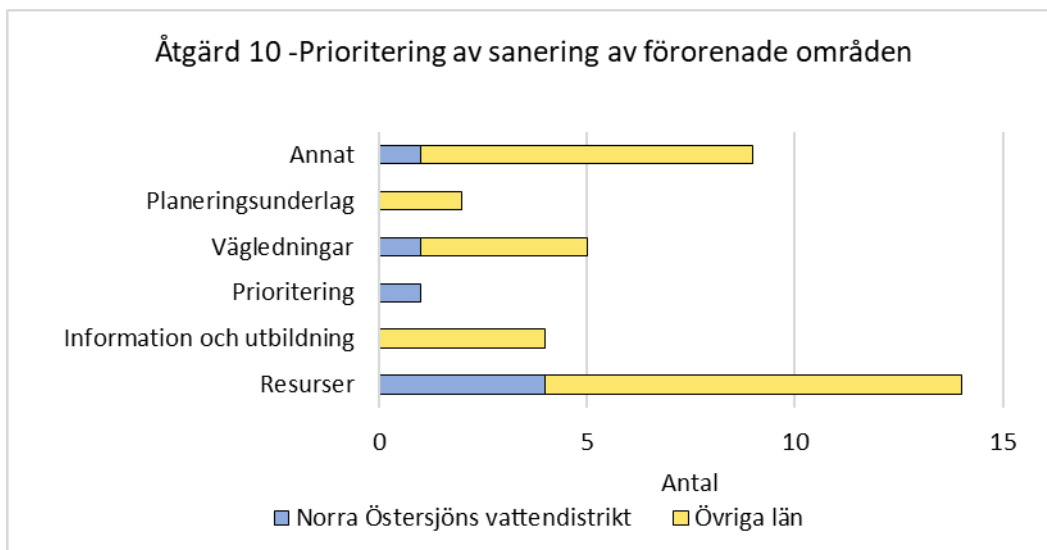
Vi vill också uppmuntra till samverkan mellan arbetet med handläggning av LOVA-stöd och stöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken.

Åtgärd 10, Prioritering av sanering av förorenade områden

Samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande åtgärd 10 samt vilka förutsättningar som uppges behövas för ökad genomförandegrad illustreras i figurena nedan.

Figur 27: Fördelningen av samtliga länsstyrelseras självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 10. Stapeln anger antalet län.

Figur 28: Fördelningen av vad Länsstyrelserna har angett behövas för högre genomförandegrad av åtgärd 10. Staplarna visar antalet av länens val av olika förutsättningar för ökad genomförandegrad.

Länsstyrelsen i Uppsalas svar – åtgärd 10

Länsstyrelsen i Uppsala har på en femgradig skala angett 3 Åtgärden genomförs delvis, med motiveringen:

Prioriteringar sker enligt Naturvårdsverkets instruktioner och kvalitetsmanual. Risker för människors hälsa prioriteras högst.

Länsstyrelsen i Uppsala har angivet att följande behövs för ökad genomförandegrad (alternativen ni har valt är i fetstil):

- **Mer resurser (högre prioritering inom det statliga budgetanslaget)**
- Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen
- Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet
- Fler/förbättrade vägledningar
- Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- Annat, nämligen (fritext):

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns kommentar - åtgärd 10

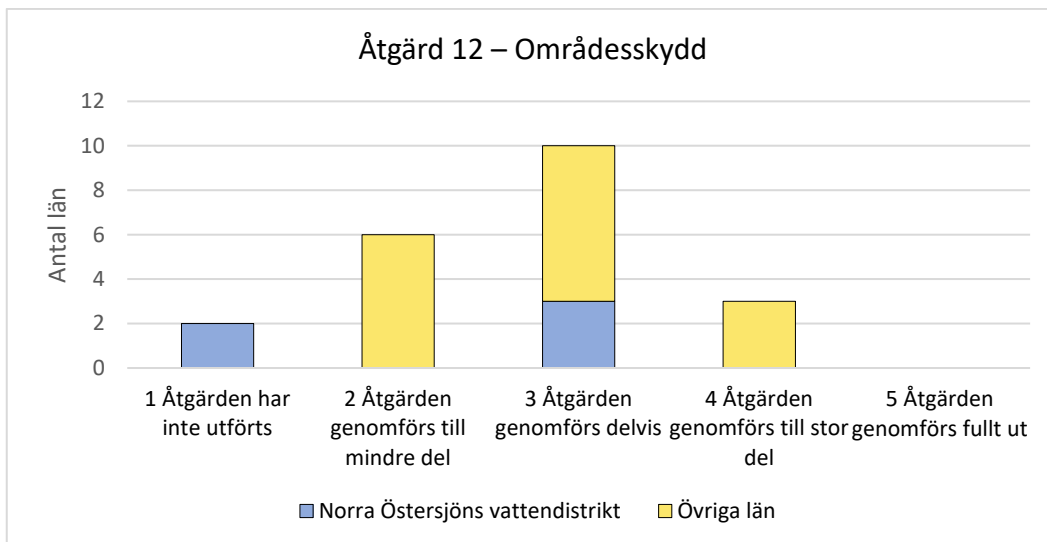
Vattenmyndigheten noterar att Länsstyrelsen i Uppsala delvis genomfört åtgärden. Åtgärds genomförandet behöver öka och inriktas mot den påverkan som behöver åtgärdas för att följa miljökvalitetsnormerna för vatten. Ni hänvisar till mer resurser som förutsättning för ökad genomförandegrad. Se mer om resurser i kapitlet "Sammanfattning och generella medskick".

Åtgärd 11, Prioritering av kalkning

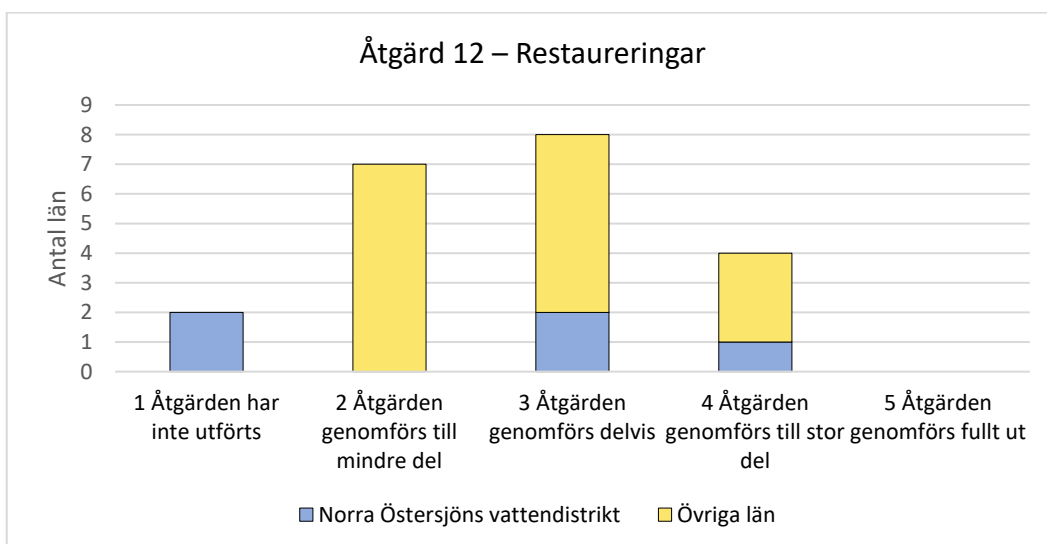
Ej relevant för Uppsala län

Åtgärd 12, Prioritering av områdesskydd och restaureringar

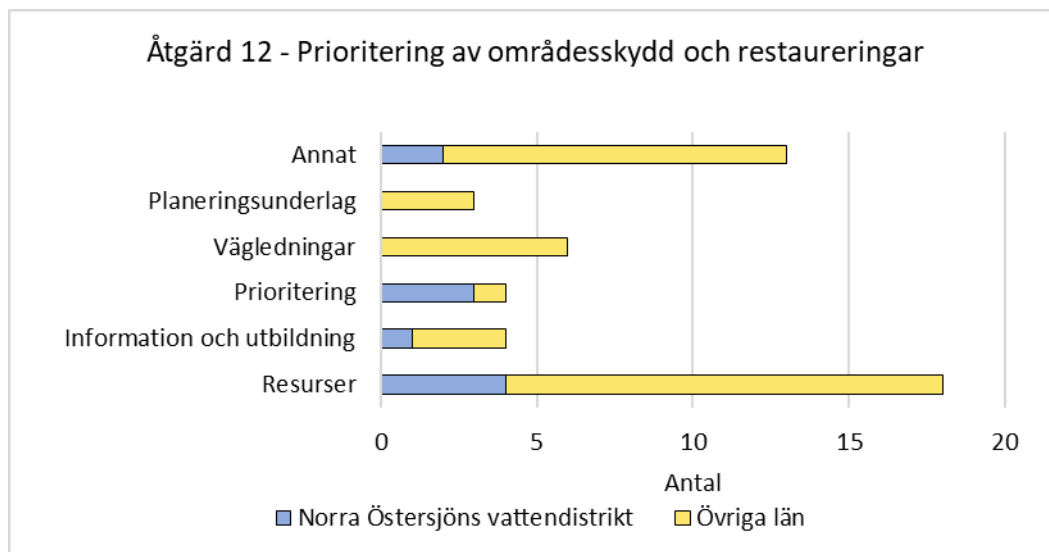
Samtliga länsstyrelsernas självutvärdering gällande åtgärd 12 samt vilka förutsättningar som uppges behövas för ökad genomförandegrad illustreras i figurena nedan.

Figur 31: Fördelningen av samtliga länsstyrelsernas självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 12 - områdesskydd. Stapeln anger antalet län. Vattenmyndigheten har adderat två länsstyrelser som svarat att de inte jobbar med åtgärden i utslagsfrågan och i stället placerat deras svar i klass 1 på den femgradiga skalan

Figur 32: Fördelningen av samtliga länsstyrelsernas självutvärdering gällande genomförandet av åtgärd 12 - restaureringar. Stapeln anger antalet län. Vattenmyndigheten har adderat två länsstyrelser som svarat att de inte jobbar med åtgärden i utslagsfrågan och i stället placerat deras svar i klass 1 på den femgradiga skalan

Figur 33: Fördelningen av vad Länsstyrelserna har angett behövas för högre genomförandegrad av åtgärd 12. Staplarna visar antalet av länens val av olika förutsättningar för ökad genomförandegrad.

Länsstyrelsen i Uppsalas svar

Länsstyrelsen har angett att de inte arbetar med åtgärden och anger:

Det saknas en regional handlingsplan för inlandsvatten så att MKN ska kunna följas. Däremot pågår restaurering av vattenmiljöer utifrån andra prioriteringsgrunder såsom hotade arter, art- och habitatdirektivet och NAP-arbetet.

Länsstyrelsen i Uppsala har angivit att följande behövs för ökad genomförandegrad (alternativen ni har valt är i fetstil):

- **Mer resurser (högre prioritering inom det statliga budgetanslaget)**
- **Ökade informationsinsatser/interna utbildningstillfällen**
- **Tydligare prioritering från ledningen kopplat till arbetet**
- Fler/förbättrade vägledning
- Förbättringar av de planeringsunderlag som presenteras i VISS och digitala åtgärdsunderlagen
- **Annat, nämligen (fritext): Länsstyrelsen jobbar med restaureringsmedel från anslaget 1:11 för att återställa marina och limniska miljöer. Länsstyrelsen har prioriterat 10 projekt, art och habitatdirektivet, NAP, fiskevårdsplaner och ÅGP ligger till grund för hur dessa platser har valts ut. Vi saknar i dagsläget en handlingsplan för att genomföra restaurering i inlandsvatten och kustnära miljöer så att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Länsstyrelsen har en intern grupp för åtgärder i vatten som jobbar tvärssektoriellt och där dessa frågor kan komma att hanteras i framtiden. För att lyckas är det viktigt med bra samverkan med övriga aktörer. Förutom kommuner och myndigheter också vattenorganisationer och fiskevårdsföreningar.**

Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns kommentar

Vattenmyndigheten konstaterar att Länsstyrelsen i Uppsala anger att de inte arbetar med åtgärden och att en handlingsplan saknas. Det finns ett arbete med restaureringar av vattenmiljöer där bland annat NAP ligger till grund för prioriteringen och samverkan gällande åtgärder i vatten vilket ger förutsättningar att påbörja och stärka genomförandet av åtgärden.

Ärendet

Beslut om denna skrivelse har fattats, av Carina Färm vattenvårdsdirektör för Norra Östersjöns vattendistrikt, Länsstyrelsen Västmanland. Föredragande har varit David Liderfelt, samordnare på Vattenmyndigheten Norra Östersjöns vattendistrikt. LarsErik Johansson, Daniel Anundi, Gitte Jensen och Martin Erlandsson Lampa har varit delaktiga i ärendet. Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.